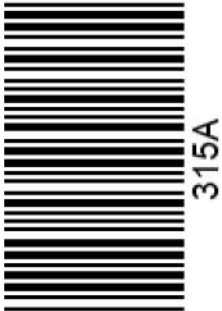

کد کنترل

315

A

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه متمرکز) - سال ۱۴۰۰

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۹۹/۱۲/۱۵

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.»

امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

رشته تاریخ - تاریخ ایران بعد از اسلام - (کد ۲۱۲۲)

مدت پاسخ گویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: - تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار - تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی - مباحث نظری و روش تحقیق و منبع شناسی تاریخ ایران	۹۰	۱	۹۰

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات و پائین پاسخنامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

- ۱- کدام یک از انواع مالیات‌ها در دوره بعد از اسلام باید براساس سال شمسی اخذ می‌شد؟
  - ۱) مالیات مبتنی بر رویه مکوس
  - ۲) مالیات مبتنی بر رویه مقاسمه
  - ۳) مالیات‌های مربوط به اهل ذمه
  - ۴) مالیات مربوط به مواشی و رویه مساحی
- ۲- در گسترش دین اسلام میان روستاهای ایران، کدام عامل بیشتر تأثیرگذار بود؟
  - ۱) فروپاشی سازمان روحانیت زرتشتی در روستاها
  - ۲) عوامل اقتصادی مانند جزیه و شیوه‌های پرداخت آن
  - ۳) مهاجرت اعراب مسلمان و استقرار در نواحی پیرامون روستاها
  - ۴) پی‌گذاری شهرهای جدید و رشد شهرهای کهن و افزایش پیوند آن‌ها با مردم روستا
- ۳- منطقه اران در سده‌های نخستین بعد از ورود مسلمانان، تحت حاکمیت چه کسانی قرار داشت؟
  - ۱) خزرها و دودمان جستانیان
  - ۲) بیزانس و دودمان محلی سالاریان
  - ۳) اعراب مسلمان و دودمان مهرگان
  - ۴) ارمنیان و دودمان شروانشاهیان
- ۴- کدام بخش از حقوق شرعی در ایران بعد از اسلام، به مسائل حقوقی ناشی از حیات اجتماعی می‌پرداخت؟
  - ۱) بخش حقوق عرفی که در بردارنده امور اجتماعی و روزمره بود.
  - ۲) بخش عبادات که احکام و قوانین امور عبادی و مذهبی را تنظیم می‌کرد.
  - ۳) بخش معاملات که به مسائل عرف محلی چون کشاورزی، آبیاری و مالیات می‌پرداخت.
  - ۴) بخش مراجعات و استفتانات که امور اجتماعی در حوزه عرف و شرع را تنظیم می‌کرد.
- ۵- در روند تداوم سنت و تشکیلات دیوان‌سالاری ایرانی در دوره‌های مختلف، کدام عامل نقشی ارجح داشت؟
  - ۱) ظهور دائمی حکومت‌های خارج از فلات ایران و اقتباس الگوی دیوانی ایرانی
  - ۲) تمایل به آموزش و تعلیم موروثی اصول دیوان‌سالاری و سنن کشورداری
  - ۳) رویکرد سیاسی فرمانروایان ایران در استمرار تشکیلات دیوانی
  - ۴) نقش نظامیه‌ها در آموزش سنت‌ها و تشکیلات ایرانی
- ۶- سیاست فرهنگی قراختائیان بر چه اساسی استوار بود؟
  - ۱) توقف روند مسلمان کردن آسیای مرکزی
  - ۲) تأکید بر سنت‌های شمنی مردمان دشت‌ها
  - ۳) حمایت رسمی از بودائیسیم در آسیای مرکزی
  - ۴) ترویج مذهب حنفی در دشت‌ها

- ۷- کدام مورد شکل غالب مؤسسات وقفی در قرون نخستین بعد از اسلام بود؟
- (۱) مؤسسات وقفی مختلط دولتی و عام‌المنفعه
(۲) مؤسسات وقفی وابسته به خانواده‌ها
(۳) مؤسسات وقفی عام‌المنفعه
(۴) مؤسسات وقفی دولتی
- ۸- میزان مالیات آب بر قنات در ایران بعد از اسلام، براساس کدام قاعده تعیین و اخذ می‌شد؟
- (۱) سهم مالکیت شخص از آب قنات
(۲) عرف و رویه‌های جاری در هر منطقه
(۳) اصول مقاسمه و مزارعه و تقسیم محصول
(۴) مساحت اراضی کشاورزی قابل آبیاری
- ۹- در دوره سلجوقی دیوان خاص به چه امری رسیدگی می‌کرد؟
- (۱) ظلم و ستم بر رعایا
(۲) عایدی کارگزاران حکومت
(۳) امور مربوط به خزانه خاصه
(۴) اراضی خالصه و امور شخصی سلطان
- ۱۰- کدام یک از افراد ایرانی، داعی‌الدعاه فاطمیان مصر بود و صاحب سفرنامه و آثار مهمی درباره مذهب اسماعیلیه به زبان عربی است؟
- (۱) ابوزید بلخی
(۲) ناصر خسرو قبادیانی
(۳) شرف‌الزمان مروودی
(۴) موید فی‌الدین شیرازی
- ۱۱- مهم‌ترین انگیزه مرداویج در جهت عادی‌سازی روابط با خلافت عباسی پس از تصرف اصفهان کدام است؟
- (۱) دل‌نگرانی از تلاش سامانیان برای تسلط بر گرگان و طبرستان
(۲) کسب فرصت برای حمله به فارس و تصرف آن نواحی
(۳) جلوگیری از اتحاد نظامی آل بویه با خلافت عباسی
(۴) کسب فرصت برای تصرف کامل جبال
- ۱۲- کدام یک از بنادر خلیج فارس در سده سوم هجری، تجارت هندوستان و چین را به بصره وصل می‌کرد؟
- (۱) جرون
(۲) بوشهر
(۳) سیراف
(۴) هرموز
- ۱۳- در جریان رقابت بین سلجوقیان و غزنویان در طول قرن پنجم هجری، کدام منطقه نقش حائل را ایفا می‌کرد؟
- (۱) غور
(۲) خراسان
(۳) سیستان
(۴) شبانکاره
- ۱۴- کدام گزینه درباره سیاست شرقی ایل ارسلان خوارزمشاه در آغاز حکومت خود نادرست است؟
- (۱) به ماوراءالنهر و سمرقند لشکرکشی کرد.
(۲) پناهندگان قرلق را با صمیمیت پذیرفت.
(۳) به حمایت از قرلق‌ها در مقابل قراختاییان برخاست.
(۴) از پرداخت خراج به دربار قراختاییان خودداری کرد.
- ۱۵- رستاق اُستُو، تأمین‌کننده مواد غذایی نیشابور در قرن چهارم، در کجا قرار داشت؟
- (۱) در سمت نسا و حوالی سرچشمه‌های اترک با مرکزیت خوشان بود.
(۲) در حوالی سرخس به سمت مرو با مرکزیت میهنه بود.
(۳) در حوالی کاخ شادیاخ با مرکزیت بادغیس بود.
(۴) بین نیشابور و استرآباد بود.
- ۱۶- نظام مالیاتی مغول با کدام گزینه مطابقت دارد؟
- (۱) حاکمیت مغول تنها از شهرنشینان مالیات اخذ می‌کرد.
(۲) حاکمیت مغول به شکل منظم مالیات خود را تحت نظر دیوان‌سالاری ایرانی اخذ می‌کرد.
(۳) حاکمیت مغول چون بیشتر متکی به قبایل و عشایر مغولی بود، بیشتر از عشایر و قبایل مالیات اخذ می‌کرد.
(۴) بسان حاکمیت مغولی، نظامی آشفته و متناقض بود و تحت هر عنوانی و به بهانه‌های فراوان مالیات‌های متعدد اخذ می‌کردند.

- ۱۷- متداول ترین واحد مسکوکات در زمان ایلخانیان چه بود؟
 (۱) بالش سرخ (۲) چاو (۳) دینار (۴) کپکس
- ۱۸- مفهوم اموال و املاک خالصه و خاصه به طور معمول در دیوان سالاری به ترتیب به چه معنا به کار می رفت؟
 (۱) اموال شخصی شاه، اموال سلطنتی
 (۲) اموال سلطنتی، اموال شخصی شاه
 (۳) اموال تحت اداره مستقیم دیوان مرکزی، اموال تحت نظارت دیوان مرکزی
 (۴) اموال تحت نظارت دیوان مرکزی، اموال تحت اداره مستقیم دیوان مرکزی
- ۱۹- در دوره حکومت مغول بر ایران منصب داروغه جایگزین کدام منصب شهری شد؟
 (۱) عامل (۲) امیر (۳) شحنة (۴) رئیس
- ۲۰- کدام مورد مهم ترین دلیل انتخاب رؤسای شهرها در دوره پیش از ورود مغولان از بین اعیان ثروتمند شهرها بود؟
 (۱) رؤسای شهری باید تضمین مالیاتها را می کردند.
 (۲) ثروت و مکنث نشانه موفقیت در امور اقتصادی بود.
 (۳) رویه ریاست بیشتر با اقناع همگنان بود تا اعمال قدرت.
 (۴) رؤسای شهری از حکومت حقوق و مواجب دریافت نمی کردند.
- ۲۱- تعریف اصطلاح مالیاتی مال و جهات در دوره تیموریان چه بود؟
 (۱) مالیاتهای غیرمستقیم (۲) مالیاتهای جمع شده منظم
 (۳) مالیاتهای جنسی و غیرنقدی (۴) مالیاتهای مناطق کشاورزی
- ۲۲- ویژگی های اصلی سیورغال در دوره مغول و تیموری کدام بود؟
 (۱) معافیت از وظایف نظامی، حق بهره بری موقت از درآمد سیورغال
 (۲) حق بهره بری موقت از درآمد سیورغال، اختیارات قضایی
 (۳) معافیت های مالیاتی، اختیارات قضایی محدود
 (۴) حق جمع آوری مالیاتها، امتیازات اجتماعی
- ۲۳- کدام گزینه طرح غازان خان برای اصلاح وضعیت ملکداری ایران بود؟
 (۱) دیوانی کردن مالکیت اراضی سلطنتی و خالصه
 (۲) اعتباربخشی به مالکیت املاک ناشی از رویه التجاء
 (۳) سلب اعتبار از قبالهها و دعاوی ملکی بیش از سی سال
 (۴) انتقال مالکیت املاک خالصه و موات به کشاورزان بدون زمین
- ۲۴- عنوان «سرت» در دیوان سالاری دوره تیموریان به کدام گروه اطلاق می شد؟
 (۱) ترکان (۲) هندیان (۳) جغتائیان (۴) ایرانیان
- ۲۵- نخستین جامعه یک جانشینی که به تابعیت مغولان درآمد کدام مورد بود؟
 (۱) اویغورها (۲) منچوریها (۳) تبتیها (۴) خوارزمشاهیان
- ۲۶- کارآمدترین ساختار نظام مغول پس از سپاه کدام مورد بود؟
 (۱) ارتاق (۲) یام (۳) پایزه (۴) اینجو
- ۲۷- نماری چه نوع مالیاتی بود؟
 (۱) مالیات سرانه (۲) مالیات خانوار
 (۳) مالیات اضافی از رعایا (۴) پرداخت مخارج پیکها

- ۲۸- کدام گزینه از علل شکست اصلاحات دوره آق‌قویونلوها محسوب نمی‌شود؟
- ۱) بروز اختلاف میان قشر دیوان سالار جامعه
  - ۲) فقدان یک چارچوب دقیق نهادی از جمله دستگاه اداری با اعضای کارآمد و با انگیزه
  - ۳) افزایش بیش از حد قدرت سران ایلات و هم‌دستی آنان با زمین‌داران و علمای دینی
  - ۴) مخالفت توده مردم با اصلاحات، که آن را برنامه‌ای برای ارضاء امیال نخبگان طرفدار تمرکزگرایی می‌دانستند.
- ۲۹- کدام گزینه در مورد هنر سفالگری صفویه نادرست است؟
- ۱) در هنر سفالگری صفوی نهادهای ایران باستان به وفور به کار رفته است.
  - ۲) آن‌ها دو نوع کاشی متفاوت تولید می‌کردند: هفت رنگ و معرق.
  - ۳) ظروف سفالی این دوره به زیبایی دوره سلجوقی و مغول نبود.
  - ۴) هنر کاشی‌کاری صفوی گوی سبقت را از همه ربوده بود.
- ۳۰- چرا محققان امروز، سخنان آنتونی جنکینسون نماینده شرکت مسکووی درباره رفتار شاه طهماسب را قابل قبول نمی‌دانند؟
- ۱) زیرا رفتار مشابهی برای هیچ مسیحی گزارش نشده است.
  - ۲) رویکرد ضد دینی او موجب تردید در گزارش‌هایش شده است.
  - ۳) امروزه درباره وقوع این مأموریت در دوره طهماسب تردید جدی وجود دارد.
  - ۴) زیرا وی در موارد مشابه دیگر نیز به دروغ‌گویی و لوٹ کردن قضیه پرداخته بود.
- ۳۱- دلیل طولانی شدن محاصره قندهار توسط نادر چه بود؟
- ۱) عدم تجربه لازم در استفاده از فنون مهندسی در امور نظامی
  - ۲) حمایت دولت هندوستان از محاصره‌شدگان قندهار
  - ۳) مقاومت شدید مردم شهر و نفرت آن‌ها از نادر
  - ۴) عدم اتحاد میان سرداران نادر
- ۳۲- نادر در نامه بسیار تبلیغاتی خود به شاه طهماسب دوم پس از شکست وی و بستن عهدنامه با عثمانی، با تکیه بر چه موردی او را سرزنش کرد؟
- ۱) اینکه او تحت تأثیر درباریان نالایق است.
  - ۲) او را ضعیف و می‌خواه نامید که توان جنگ ندارد.
  - ۳) به اینکه چرا سرزمین‌هایی را که او پس گرفته به عثمانی داده است.
  - ۴) ایران را تابع یک قدرت سنی ساخته و احساسات شیعیان را جریحه‌دار کرده است.
- ۳۳- کریم‌خان زند پیشنهاد پیرو کنسول فرانسه برای افتتاح باب تجارت با ایران را منوط به چه شرطی کرد؟
- ۱) پرداخت حقوق گمرکی و مالیات
  - ۲) سرکوب میر مهنا توسط ناوگان فرانسوی
  - ۳) انتقال نمایندگی از بندرعباس به بوشهر
  - ۴) کمک به ایران برای بیرون راندن انگلیسی‌ها
- ۳۴- در لشکرکشی سلطان سلیمان به ایران در سال ۵- ۱۵۴۸/۹۵۴، سفیر کدام کشور اروپایی او را همراهی کرد، و در محاصره و تصرف شهر وان سپاه عثمانی را راهنمایی کرد؟
- ۱) روسیه   ۲) لهستان   ۳) فرانسه   ۴) انگلستان

- ۳۵- جنگ «چلدر» در زمان کدام فرمانروایان رخ داد و نتیجه آن چه بود؟
- ۱) سلطان مراد چهارم - شاه محمد خدابنده / لشکر عثمانی از قوای صفویه شکست خورد.
  - ۲) سلطان مراد سوم - شاه محمد خدابنده / قوای عثمانی، تفریس و شروان را تصرف کردند.
  - ۳) سلطان مراد چهارم - شاه اسماعیل دوم / گرجستان و ارمنستان توسط قزلباش تسخیر شد.
  - ۴) سلطان مراد سوم - شاه صفی / دور شدن تاتارهای کریمه از قوای عثمانی و نزدیکی به صفویان.
- ۳۶- خالصجات ضبیطی، املاکی است که .....
  - ۱) حکومت بابت مالیات یا شورش تصرف می کرد.
  - ۲) صاحبان آن موظف بودند تعدادی سرباز بنیچه تحویل دهند.
  - ۳) در اختیار دیوان بوده و در دفاتر ویژه ضبط و ثبت می شد.
  - ۴) شاه آن‌ها را خریده و جزء اموال شخصی خود ضبط کرده بود.
- ۳۷- خالصجات تیولی در دوره قاجار بیشتر در چه مناطقی رواج داشت؟
  - ۱) مناطق شمالی
  - ۲) مناطق عشایری
  - ۳) دشت‌های مرکزی و شمال غرب
  - ۴) در سراسر کشور پراکنده بود.
- ۳۸- کدام نویسندگان و مدیران روزنامه پس از بمباران مجلس اول در تیر ماه ۱۲۸۷ دستگیر و شکنجه شدند و به قتل رسیدند؟
  - ۱) محمدرضا مساوات و سیدحسن کاشانی
  - ۲) جهانگیرخان صوراسرافیل و محمدرضا مساوات
  - ۳) سلطان العلمای خراسانی و سیدحسن کاشانی
  - ۴) جهانگیرخان صوراسرافیل و سلطان العلمای خراسانی
- ۳۹- کدام اصل جزء برنامه‌های حزب اعتدالیون دوره مشروطه نبود؟
  - ۱) انفکاک قوه سیاسی از قوه روحانی
  - ۲) سپردن اداره اوقاف به دولت برای استفاده عموم
  - ۳) دفاع از جامعه در برابر تروریست‌ها و آنارشییست‌ها
  - ۴) هشت ساعت کار روزانه و یک روز تعطیل در هفته
- ۴۰- واکنش زنان معترض تهران به اولتیماتوم ۱۹۱۱ روسیه به ایران چه بود؟
  - ۱) در یک حرکت سیاسی کم‌نظیر، از دولت آمریکا کمک خواستند.
  - ۲) زنان باسواد طومارهای مخالف‌آمیز خود را به مجلس فرستادند.
  - ۳) دهها زن مسلح با ورود به مجلس تهدید کردند هر کس اولتیماتوم را بپذیرد، خواهند کشت.
  - ۴) با علمای نجف و کربلا مکاتبه کرده، خواهان واکنش تند آن‌ها علیه پذیرش اولتیماتوم شدند.
- ۴۱- «شرکت اسلامی» توسط چه کسی و به چه منظور تشکیل شد؟
  - ۱) ملک‌المتکلمین، تشویق صنایع محلی و ترغیب مردم به پوشیدن منسوجات داخلی
  - ۲) محمدعلی تربیت، حمایت فرهنگی از نویسندگان انقلابی و چاپ آثار علمی آنان
  - ۳) سیدحسین عدالت، حمایت مالی از ایرانیان انقلابی مهاجر به استانبول و عراق
  - ۴) علی مسیو، تأمین منابع مالی بازاریان انقلابی ورشکسته
- ۴۲- به‌وسیله چه کسی و در کدام دوره مجلس شورای ملی عصر مشروطه، برای نخستین‌بار اعطای حق رأی به زنان مطرح گردید؟
  - ۱) مخبرالسلطنه هدایت - مجلس چهارم
  - ۲) وکیل‌الرعیای همدانی - مجلس دوم
  - ۳) سیدحسن تقی‌زاده - مجلس دوم
  - ۴) ابراهیم زنجانی - مجلس سوم
- ۴۳- مطابق با قانون جدید انتخابات در عصر مشروطیت، ایلات مهم کشور و اقلیت‌های دینی در کدام دوره مجلس شورای ملی از حق داشتن نماینده برخوردار شدند؟
  - ۱) مجلس دوم
  - ۲) مجلس سوم
  - ۳) مجلس چهارم
  - ۴) مجلس پنجم

- ۴۴- کدام روزنامه در میان روزنامه‌های عصر مشروطه پیشگام طرح مباحث حقوق زنان بود؟
 (۱) مساوات (۲) ایران نو (۳) صوراسرافیل (۴) ملانصرالدین
- ۴۵- کدام تاریخ‌نگار و نویسنده ایرانی، از نخستین منتقدان «شرق‌شناسی» به‌شمار می‌رود؟
 (۱) حسن پیرنیا (۲) محمدعلی فروغی (۳) احمد کسروی (۴) سیدحسن تقی‌زاده
- ۴۶- عبارت «شگفتی قرن» در مورد کدام قرارداد بوده و کدام نویسنده و دولتمرد انگلیسی آن را به‌کار برده است؟
 (۱) رژی - گرژن (۲) رویتر - گرژن (۳) رژی - پیتر آوری (۴) رویتر - سرپرسی سایکس
- ۴۷- اولین طرح ساخت راه‌آهن سراسری در ایران به‌وسیله چه کسی و در دوره صدارت کدام صدراعظم مطرح شد؟
 (۱) مهندس شررز اتریشی - میرزا حسین خان سپهسالار
 (۲) میرزا یوسف مستشارالدوله - میرزا حسین خان سپهسالار
 (۳) بارون دو تورمان بلژیکی - امین‌السلطان
 (۴) سررنالد استفان سون انگلیسی - امیرکبیر
- ۴۸- گروه‌های چپ طرفدار مبارزه مسلحانه، حزب توده را به چه نوع رفتاری متهم می‌ساختند؟
 (۱) انحراف از مارکسیسم - لنینیسم خلاق
 (۲) اعتقاد به اصلاح‌پذیری حکومت پهلوی
 (۳) عدم تحلیل درست از وضع ایدئولوژیکی مردم ایران
 (۴) انحراف از سیاست شوروی در حمایت از نهضت‌های مقاومت مردمی جهان
- ۴۹- اندیشه دکتر علی شریعتی در نقد مارکسیسم، با دیدگاه کدام یک از شخصیت‌های انقلابی تشابه دارد؟
 (۱) حسن البنا (۲) فرانتس فانون (۳) اقبال لاهوری (۴) محمود طالقانی
- ۵۰- سیاست قبیله‌ای رضا شاه در قبال لرهای بختیاری چه بود؟
 (۱) با ایجاد رقابت و اختلاف بین هفت لنگ و چهار لنگ، به نوبت آن‌ها را سرکوب کرد.
 (۲) با خلع قدرت رؤسای هفت لنگ و چهار لنگ، ایلخان جدید موردنظر خود را منصوب کرد.
 (۳) با مسلح کردن خوانین هفت لنگ، شورش خوانین چهارلنگی را در سال ۱۳۰۸ سرکوب کرد.
 (۴) با بخشش مالیات هفت لنگ و تحمیل آن بر چهار لنگ، فشار مضاعفی به این قبیله وارد ساخت.
- ۵۱- روزنامه فارسی - ترکی «تجدد» توسط چه گروهی منتشر شد؟
 (۱) روشنفکران آذربایجانی طرفدار احسان الله خان در نهضت جنگل
 (۲) سوسیال‌دموکرات‌های کهنه‌کار هوادار بلشویسم ایرانی در باکو
 (۳) دموکرات‌های طرفدار مجله ایران نو پس از تعطیلی آن
 (۴) حزب دموکرات آذربایجان طرفدار شیخ محمد خیابانی
- ۵۲- امام خمینی (ره) کدام یک از اقدامات محمدرضا شاه پهلوی (در سال ۱۳۵۶) را فرصت مناسبی برای اظهار مخالفت با سلطنت اعلام کرد؟
 (۱) سفر شاه به آمریکا (۲) فضای باز سیاسی
 (۳) آتش‌سوزی سینما رکس آبادان (۴) دستگیری اعضای انجمن نویسندگان ایران
- ۵۳- عبارت «فاجعه سمیرم» در تاریخ معاصر، به کدام رویداد اشاره دارد؟
 (۱) سرکوب اعتراض مردم سمیرم به حضور اشغالگران خارجی
 (۲) بی‌توجهی دولت به درمان بیماری تیفوس در سمیرم که به مرگ صدها نفر انجامید.
 (۳) خلع سلاح تعدادی از سربازان دولتی در سمیرم به‌دست عشایر قشقایی و بویراحمدی
 (۴) یورش مردم سمیرم به نهادهای دولتی و تصرف آن‌ها در اعتراض به گرانی و کمبود کالاهای ضروری

- ۵۴- نخستین اختلاف عمده در ائتلاف ضد شاه میان عناصر انقلابی و عناصر میانه‌رو جبهه ملی بر سر کدام مسئله بروز یافت؟
- (۱) نحوه همکاری با دولت بختیار
  - (۲) معرفی اعضای دولت مهدی بازرگان
  - (۳) پیشنهاد سلطنت مشروطه توسط میانه‌روها
  - (۴) جلوگیری از عضویت میانه‌روها در شورای انقلاب اسلامی
- ۵۵- برژینسکی و سولیوان، دو شخصیت برجسته آمریکایی تأثیرگذار در تحولات ایران، به ترتیب چه موضعی در قبال انقلاب اسلامی مطرح ساختند؟
- (۱) رویه خشن و سرکوب‌گرانه - یافتن راه‌حل سیاسی
  - (۲) ممانعت از ورود امام خمینی (ره) - حمایت همه‌جانبه از شاه
  - (۳) بی‌طرفی سیاسی در مبارزات مردمی - رویه سرکوب‌گر و خشن
  - (۴) سازش با امام خمینی (ره) - حمایت از جریان ملی و دولت بختیار
- ۵۶- عبارت «من صدای انقلاب شما را شنیدم»، در کدام دوره تاریخی توسط محمدرضا شاه مطرح شد؟
- (۱) معرفی دولت بختیار
  - (۲) آغاز دولت نظامی از هاری
  - (۳) سرکوب میدان شهدا (ژاله)
  - (۴) هنگام ترک کشور در ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷
- ۵۷- میانگین بالاترین تولید ناخالص ملی در دهه‌های ۱۳۵۰-۱۳۳۰ متعلق به کدام بخش است؟
- (۱) نفت
  - (۲) خدمات
  - (۳) کشاورزی
  - (۴) صنعت و معدن
- ۵۸- دولت از کدام بخش بیشترین مالیات را در دهه‌های ۱۳۵۰-۱۳۳۰ دریافت می‌کرد؟
- (۱) دستمزدها
  - (۲) زمین و مستغلات
  - (۳) شرکت‌های دولتی
  - (۴) شرکت‌های خصوصی
- ۵۹- کدام‌یک از گروه‌های تشکیل‌دهنده سازمان چریک‌های فدایی خلق، سابقه فعالیت در جبهه ملی را داشت؟
- (۱) مسعود احمدزاده
  - (۲) بیژن جزنی
  - (۳) عباس سورکی
  - (۴) بیژن هیرمندپور
- ۶۰- کدام گزینه درباره گروه پنجاه و سه نفر نادرست است؟
- (۱) بیشتر اعضای آن را روشنفکران متوسط شهری تشکیل می‌داد.
  - (۲) بیشترین اعضای آن از پزشکان، استادان دانشگاه و وکلا تشکیل شده بود.
  - (۳) بیشترین اعضای آن متولد تهران بوده و میانگین سنی آن‌ها ۳۰ سال بود.
  - (۴) نخستین گروه مارکسیست بود که بیشتر اعضای خود را از میان روشنفکران غیرآذری و غیرارمنی جذب کرد.
- ۶۱- کدام گزینه درباره قرارداد کنسرسیوم نادرست است؟
- (۱) قرارداد به مدت ۲۰ سال با حق تمدید دوره ۱۰ ساله تعیین گردید.
  - (۲) پخش داخلی نفت و مشتقات آن در اختیار شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.
  - (۳) نفت خام فروخته شده به شرکت‌های بازرگانی، در سر چاه به مالکیت شرکت‌ها در خواهد آمد.
  - (۴) شرکت‌های عامل از هرگونه مالیات که مقامات دولتی در ایران وضع نمایند، معاف خواهند بود.
- ۶۲- سیاست توسعه صنعتی دوره رضا شاه بر کدام اصل متکی بود؟
- (۱) ایجاد صنایع کوچک و زود بازده
  - (۲) ایجاد کارخانه‌های صنایع نظامی
  - (۳) افزایش تعرفه‌ها و ایجاد انحصارات دولتی
  - (۴) جلب سرمایه‌گذاری خارجی به‌ویژه با بروز رکود بزرگ اروپا

- ۶۳- از نظر لمبتون، مهم ترین موانع توسعه تجارت ایران در نیمه قرن سیزدهم قمری چه بود؟
- ۱) عدم وجود برنامه مدون تجاری و فقدان زیرساخت های تجارت
  - ۲) کارشکنی روس ها و افزایش قدرت تجاری ارمنی ها
  - ۳) فقدان رویه قانونی و مقررات مربوط به اسناد مالی
  - ۴) عوارض گمرکی و مقاطعه آن
- ۶۴- تولید گندم در ایران نیمه دوم قرن سیزدهم قمری، تحت تأثیر کدام عامل و چرا روند کاهشی پیدا کرد؟
- ۱) افزایش کشت تریاک - بازدهی و سود بالایی داشت.
  - ۲) افزایش کشت پنبه - آسانی تولید و بازار فروش مناسب آن
  - ۳) قحطی بزرگ - کشاورزان توان لازم برای تولید گندم را از دست دادند.
  - ۴) عدم سرمایه گذاری دولتی - ضعف بنیان های مالی دولت در حمایت از کشاورزان
- ۶۵- «کتابچه غیبی» از چه کسی یا انجمنی است و موضوع آن چیست؟
- ۱) انجمن ستار - اصول مبارزه مخفی
  - ۲) میرزا ملکم خان - قانون خواهی
  - ۳) انجمن غیبی - اصول آزادی خواهی
  - ۴) میرزا یوسف مستشارالدوله - تطبیق قرآن و سنت با قوانین اروپا
- ۶۶- حکومت پهلوی، ریشه اصلی تورم سال های میانی دهه ۱۳۵۰ را در چه عاملی جستجو می کرد؟
- ۱) افزایش جهانی قیمت طلا
  - ۲) افزایش جهانی قیمت نفت
  - ۳) سودجویی فروشگاه های زنجیره ای
  - ۴) سودجویی بازاریان و خرده فروشان
- ۶۷- چرا روس ها در سال ۱۳۲۱ به نخست وزیر احمد قوام تمایل داشتند؟
- ۱) مورد توجه دولت های بی طرفی چون آمریکا بود.
  - ۲) در دوره رضاشاه، مورد رضایت دربار و دولت های خارجی بود.
  - ۳) نه طرف توجه دربار بود و نه یک انگلوفیل شناخته شده بود.
  - ۴) در دوران سفارت ایران در روسیه، روابط خوبی با محافل سیاسی روسیه پیدا کرده بود.
- ۶۸- انتخاب آیت الله ابوالقاسم کاشانی به ریاست مجلس در دوره نهضت ملی شدن صنعت نفت، چه تأثیری بر روابط او با دکتر محمد مصدق داشت؟
- ۱) اختلافات آن دو را افزایش داد.
  - ۲) برنامه بودجه پیشنهادی دولت با مخالفت آیت الله کاشانی به تصویب نرسید.
  - ۳) مصدق با کمک کاشانی، وزرای که مورد غضب شاه بود، از مجلس رأی اعتماد گرفت.
  - ۴) مصدق سعی کرد با کمک به تشکیل کنفرانس اسلامی در ایران، نظر مثبت کاشانی را برای حل مشکلات مالی جلب کند.
- ۶۹- کدام گزینه درباره سیاست رضا شاه در قبال اقلیت های مذهبی درست است؟
- ۱) آرامنه با محدودیت های کمتری مواجه شدند و مدارس آنها ادامه یافت.
  - ۲) برای تضعیف موقعیت علمای شیعی، آزادی نسبی به مقامات اقلیت های دینی اعطا کرد.
  - ۳) تحت تأثیر سیاست های نازی ها، یهودیان تحت پیگرد قرار گرفته و نماینده یهودیان در مجلس اعدام شد.
  - ۴) زردشتیان به رهبری شاهرخ ارباب کیخسرو، به دلیل سیاست ملی گرایی رضاشاه از اعتبار بالایی برخوردار شدند.

- ۷۰- کدام اثر دربارهٔ انقلاب مشروطیت ایران از نظر رویکرد و توجه به نقش طبقات فرودست اجتماعی با آثار دیگر متفاوت است؟
- (۱) مجاهدان مشروطه - سهراب یزدانی
  - (۲) انقلاب مشروطه ایران - احمد کسروی
  - (۳) ایران بین دو انقلاب - پروانده آبراهامیان
  - (۴) ایدئولوژی نهضت مشروطیت و مجلس اول و بحران آزادی - فریدون آدمیت
- ۷۱- تاریخ‌نویسی دودمانی و نگارش تاریخ بر محور اخلاق و مدیریت سیاسی فرمانروایان تحت تأثیر کدام سنت تاریخ‌نگاری به تاریخ‌نگاری اسلامی راه یافت؟
- (۱) ایرانی
  - (۲) مسیحی
  - (۳) یونانی
  - (۴) یهودی
- ۷۲- کدام فیلسوف مورخ، روش «درون فهمی مبتنی بر همدلی» را در مطالعات علوم انسانی و تاریخی وضع کرد؟
- (۱) ویکو
  - (۲) دیلتای
  - (۳) استنفورد
  - (۴) کالینگوود
- ۷۳- کدام اثر تاریخ‌نگارانه در جانبداری از صفویان و دشمنی و مخالفت با نادر شاه افشار به رشته تحریر کشیده شده است؟
- (۱) فوایدالصفویه از ابوالحسن قزوینی
  - (۲) مجمل‌التواریخ از ابوالحسن گلستانه
  - (۳) گلشن مراد از ابوالحسن غفاری کاشانی
  - (۴) مجمع‌التواریخ از میرزا محمد خلیل مرعشی
- ۷۴- تاریخ‌نگار عصر تیموری که به مباحث و تأملات نظری درباره تاریخ و تاریخ‌نگاری توجه ویژه‌ای کرده، کدام است؟
- (۱) کمال‌الدین عبدالرزاق سمرقندی
  - (۲) شرف‌الدین یزدی
  - (۳) حافظ ابرو
  - (۴) میرخواند
- ۷۵- در کدام تفکر، معرفت تاریخی امری است ممتنع و امکان‌دست‌یابی به واقعیت تاریخی وجود ندارد؟
- (۱) نسبی‌گرایی
  - (۲) پست‌مدرن
  - (۳) عینیت‌گرایی
  - (۴) معرفت‌شناسی پوزیتیویستی
- ۷۶- کدام مورد جزو مسائل اساسی فلسفه نظری تاریخ نیست؟
- (۱) هدف تاریخ
  - (۲) مسیر و روند تاریخ
  - (۳) عوامل محرک تاریخ
  - (۴) قانون‌مندی و پیش‌بینی در تاریخ
- ۷۷- موضوع کتاب «تنسوخ نامه ایلخانی» اثر خواجه نصیرالدین طوسی کدام است؟
- (۱) ستاره‌شناسی و دانش نجوم
  - (۲) اخلاق و هدایت معنوی جامعه
  - (۳) معرفی سنگ‌های قیمتی و معدنی
  - (۴) سیاق و فنون دیوان‌سالاری ایرانی
- ۷۸- عبارت «تمام آنچه از تاریخ می‌توان آموخت، این است که از تاریخ هیچ نمی‌توان آموخت»، از کیست؟
- (۱) هگل
  - (۲) کانت
  - (۳) دکارت
  - (۴) کالینگوود
- ۷۹- کدام مورد، روبه‌ای است که در آن تحلیل‌گر در پرتو شواهد درون‌موردی به بررسی و ارزیابی ارتباط قضیه‌ای شخصی با قضیه‌ای کلیه می‌پردازد؟
- (۱) نظریه‌سازی
  - (۲) نمونه پژوهی
  - (۳) مبنا پژوهی
  - (۴) تطبیق‌الگو
- ۸۰- تدوین‌گر کتاب «روش‌های پژوهش در تاریخ» کیست؟
- (۱) دانیل لیتل
  - (۲) مایکل استنفورد
  - (۳) شارل ساماران
  - (۴) مری لین رامپولا

- ۸۱- کدام اصل، جزء اصول نقد بیرونی روایت نیست؟
 (۱) زدودن امور غیرواقعی از روایت
 (۲) تناسب معنوی روایت با روایت‌های موازی
 (۳) فهم معنای واقعی روایت براساس عقل
 (۴) فهم معنای لفظی روایت با توجه به تطور زبان
- ۸۲- دانش استنباط و فهم درست گزاره‌های اعتقادی از منابع دینی کدام است؟
 (۱) کلام (۲) فقه (۳) حدیث (۴) تفسیر
- ۸۳- کدام شخص برای نخستین بار، روش‌های تفسیری را در کنار رویکردهای علمی در مطالعات علوم انسانی به صورت روش‌مند طرح کرد؟
 (۱) مارکس (۲) کروچه (۳) دیلتای (۴) ماکس وبر
- ۸۴- کدام گزینه با دیدگاه‌های روش‌شناختی تاریخی‌گرایان تناسب ندارد؟
 (۱) پدیده‌های هستی، معلول علت‌های قابل شناخت است.
 (۲) شناخت پدیده‌ها با عناصر پیرامونی ارتباط تنگاتنگ دارد.
 (۳) خوش‌بینی مفرط شناخت علوم انسانی با روش‌های علوم طبیعی را پایان داد.
 (۴) پدیده‌های اجتماعی، شناخت آینده را در چارچوب تبیین‌های احتمالی، میسر کرده‌اند.
- ۸۵- «بررسی تاریخی» چگونه تبیینی است؟
 (۱) تبیینی است با موردهای مطالعه زیاد که به صورت آماری انجام می‌پذیرد.
 (۲) تبیینی است با موردهای محدود ده الی پنجاه مورد که به صورت کمی - کیفی انجام می‌شود.
 (۳) تبیینی است که مورد مطالعه در آن بیش از یک مورد است و به صورت تطبیقی انجام می‌شود.
 (۴) تبیینی است که مورد مطالعه در آن یک مورد بیشتر و با رویکرد توصیف محور انجام می‌شود.
- ۸۶- کدام جامعه‌شناس تفاوتی معرفتی میان تاریخ‌شناسی و جامعه‌شناسی قائل نیست و این دو معرفت را از یک جنس می‌داند؟
 (۱) تدا اسکاچپول (۲) گلدتورپ (۳) ریمون بدون (۴) اریکسون کایزر
- ۸۷- نظریه بحران که معتقد است «بحران موجب زایش اندیشه‌های نو برای خروج از شرایط بحرانی می‌شود»، از کیست؟
 (۱) ساموئل هانتینگتون (۲) توماس اسپریگنز (۳) جورج زیمل (۴) رابرت گر
- ۸۸- پژوهش‌های تاریخی عموماً از چه نوع پژوهش‌هایی به شمار می‌روند؟
 (۱) کیفی - مورد محور با پرسش چگونگی (۲) کمی - مورد محور با پرسش چگونگی
 (۳) کیفی - متغیر محور با پرسش چرایی (۴) کمی - متغیر محور با پرسش چرایی
- ۸۹- تحلیل گفتمان، که در مطالعات تاریخی نیز کاربرد دارد، جزو شاخه‌های کدام علم به شمار می‌رود؟
 (۱) علوم ارتباطات (۲) جامعه‌شناسی (۳) زبان‌شناسی (۴) نشانه‌شناسی
- ۹۰- موضوع کدام دسته از آثار دوره تیموری، درباره دین و طریقت است؟
 (۱) مقصدالاقبال السلطانیه، روضات الجنات و جنات الجنان
 (۲) رشحاق عین الحیات، تزوکات تیموری
 (۳) معزالانساب، مجالس النفائس
 (۴) فرائد غیاثی، بدایع الوقایع

